

Бекітемін»

Ақсу политехникалық
колледжі»

МККК директоры
Еспаев С.Т.

2023 ж

«Жетісу облысының білім басқармасы» мемлекеттік мекемесінің «Ақсу политехникалық колледжі» мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорнындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты

Бұл Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат «Жетісу облысының білім басқармасы» мемлекеттік мекемесінің «Ақсу политехникалық колледжі» мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорны (бұдан әрі – Колледж) Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына (бұдан әрі – ҚР) және колледждің ішкі құжаттарына сәйкес әзірленген.

1. Бұл Саясатта:

- 1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттар мен міндеттер;
- 2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің негізгі қағидаттары;
- 3) Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оны орындау бойынша міндеттемелер;
- 4) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы күрес жөніндегі іс-шаралар кешені;
- 5) осы Саясаттың сақталуына жауапкершілік.

2. Осы Саясаттың негізгі мақсаты – колледжде комплаенс мәдениетін қалыптастыру, колледждің және оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің мінез-құлықтың жоғары стандарттарына ұмтылуы, іскерлік беделді нығайту және кәсіпорынға деген сенімді арттыру. Бұл Саясатты Колледждің мінез-құлық кодексімен бірге оқу керек.

2. Қолдану аясы

3. Бұл Саясат колледждің барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің танысуы және қатаң сақталуы үшін міндетті болып табылады.

4. Осы Саясаттың негізінде колледждегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мәселелерді реттейтін ұқсас құжат әзірленсін және белгіленген тәртіппен бекітілсін.

5. Бұл Саясат колледж веб-сайтында жариялануға жатады.

3. Терминдер мен анықтамалар

6. Осы Саясат келесі терминдер мен анықтамаларды пайдаланады:

1) Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы- «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Қазақстан Республикасының Заңы және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес мәселелері бойынша басқа да нормативтік құқықтық актілер;

2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг- сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес бойынша серіктестікте қабылданған шаралардың тиімділігіне қатысты ақпаратты жинау, талдау және бағалау бойынша колледждің қызметі;

3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар- сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған колледж қызметінің жекелеген саласына белгіленген ұсынымдар жүйесі;

4) серіктестер- колледжге қызмет көрсететін немесе оның атынан әрекет ететін тұлғалар;

5) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептерді анықтау және зерделеу бойынша Серіктестіктің қызметі;

6) лауазымды тұлға- Серіктестікпен еңбек қатынастарында болатын және ұйымдық-әкімшілік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды жүзеге асыратын тұлға;

7) мүдделер қақтығысы- лауазымды адамдардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл адамдардың жеке мүдделері олардың қызметтік өкілеттіктерін тиісінше орындамауға әкеп соғуы мүмкін;

8) сыбайлас жемқорлық- колледждің лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің қызметтік (лауазымды) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін жеке немесе делдалдар арқылы өзіне немесе үшінші тұлғаларға мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында заңсыз пайдалануы, сол сияқты бұл адамдарға жеңілдіктер беру арқылы;

9) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық- сыбайлас жемқорлық белгілері бар, Қазақстан Республикасының заңнамасында жауапкершілік белгіленген заңсыз кінәлі әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік);

10) сыбайлас жемқорлық тәуекелі- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

11) сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес- колледждің өз өкілеттігі шегінде сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша қызметі, оның ішінде колледжде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеу және олардың зардаптарын жою;

12) **сыбайлас жемқорлықтың алдын алу-** профилактикалық іс-шаралар жүйесін әзірлеу және енгізу арқылы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою бойынша колледждің қызметін;

13) **қызметкерлер-** колледжбен еңбек қатынастарында тұрған жеке тұлғалар.

7. Пайдаланылған, бірақ осы Саясатта ашылмаған анықтамалар Қазақстан Республикасының заңнамасында, Жарғыда және Қоғамның басқа да ішкі құжаттарында қолданылатын анықтамаларға сәйкес келеді.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес саласындағы мақсат пен міндеттер

8. Колледждегі сыбайлас жемқорлықпен күрестің мақсаты – лауазымына қарамастан колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық әрекеттерге тарту қаупін барынша азайту.

9. Осы мақсатқа жету үшін осы Саясат келесі міндеттерді шешуді көздейді:

1) лауазымды тұлғалар мен колледж қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне мүлдем төзбеушілік түсінігін қалыптастыру;

2) колледжге және оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне қолданылуы мүмкін Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының негізгі талаптарын жалпылау және нақтылау;

3) колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, осы Саясаттың қағидаттары мен талаптарын білу және сақтау, сондай-ақ сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және алдын алу бойынша барабар рәсімдерді жүзеге асыру міндеттерін белгілеу;

4) сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы тұруға, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың салдарын азайтуға және (немесе) жоюға бағытталған сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шараларды әзірлеу және іске асыру.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі принциптері

10. Колледждегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің негізгі принциптері:

1) **сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне мүлдем төзбеушілік-** Колледж өз қызметін жүзеге асыруда сыбайлас жемқорлықтың барлық нысандары мен көріністерінен толықтай бас тарту принципін ұстанады.

Сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне мүлдем төзбеушілік қағидаты колледж атынан немесе оның мүддесіне тікелей немесе жанама, жеке немесе кез келген делдал арқылы әрекет ететін колледждің лауазымды тұлғалары

2) жоғары басшылық міндеттеме және «жоғарыдан үн» орнату– Сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік мәдениетін қалыптастыруда және колледжде сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы күрес жүйесін құруда колледж басшылығы мен комплаенс қызметі басты рөл атқарады. Колледж басшылығы сыбайлас жемқорлық көріністерінің кез келген түріне және барлық деңгейде ымырасыз көзқарас танытуы, осы қағиданы жеке үлгісімен көрсетуі, сақтауы және жүзеге асыруы қажет;

3) қызметкерлерді тарту- колледж өзінің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерін Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының ережелері туралы хабардар етеді және олардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді қалыптастыруға және енгізуге белсенді қатысуын құптайды;

4) жазаның бұлтартпастығы- колледж қызметкерлері қызметтік міндеттерін атқару кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған жағдайда олардың атқаратын лауазымына, еңбек өтіліне және басқа да жағдайларына қарамастан жазалаудың бұлтартпастығын колледж мәлімдейді;

5) заңдылығы және осы Саясаттың Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және жалпы қабылданған нормаларға сәйкестігі- колледж Қазақстан Республикасының және өзі жүргізетін немесе өткізуді жоспарлап отырған басқа мемлекеттердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын қатаң сақтайды және оның кез келген әрекеті немесе әрекетсіздігі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы қолданыстағы заңнаманың нормаларына қайшы келмесе;

6) бақылау және бақылау- колледж сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің жай-күйін қадағалайды, сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы күрес бойынша заңнаманың сақталуын бақылайды.

7) өзара әрекеттесу және үйлестіру- колледж сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл мен ынтымақтастықты, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл процесінде іс-әрекеттерді үйлестіруді қамтамасыз етеді.

6. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оны жүзеге асыру жөніндегі міндеттер.

11. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес жауаптылық көзделген сыбайлас жемқорлық қылмыстар/құқық бұзушылықтар мыналар болып табылады (бірақ мыналармен шектелмейді):

1) лауазымды адам жасаған, сеніп тапсырылған шетелдік мүлікті ысырап ету немесе жымқыру, егер бұл әрекеттер оның қызмет бабын пайдаланумен байланысты болса;

2) лауазымды адам жасаған, қылмыстық жолмен алынған ақшаны және (немесе) өзге де мүлікті заңдастыру (жылыстату), егер бұл әрекет өзінің қызмет бабын пайдаланумен байланысты болса;

3) лауазымды адам жасаған экономикалық контрабанда, егер бұл әрекет оның қызмет бабын пайдаланумен байланысты болса;

- 4) лауазымдық өкілеттіктерді асыра пайдалану, өкілеттіктерді немесе лауазымдық өкілеттіктерді асыра пайдалану;
- 5) кәсіпкерлік қызметке заңсыз қатысу;
- 6) пара алу, пара беру, пара беруге делдалдық жасау;
- 7) қызметтік жалғандық;
- 8) қызметтегі әрекетсіздік;
- 9) билікті асыра пайдалану, билікті асыра пайдалану немесе әрекетсіздік;
- 10) немқұрайлылық;
- 11) жеке және заңды тұлғалардың заңсыз материалдық сыйақылар беруі;
- 12) лауазымды тұлғаның заңсыз материалдық сыйақы алуы;

Колледж, оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері Колледж жұмыс істейтін немесе жұмыс істеуді жоспарлап отырған кез келген елде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңдарды, сондай-ақ осы Саясаттың принциптері мен талаптарын сақтауға міндетті. Колледж осы Саясатты іске асыру кезінде оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне тікелей немесе жанама, жеке немесе үшінші тұлғалар арқылы сыбайлас жемқорлық әрекеттерге қатысуға тыйым салынғанын, сондай-ақ;

1) пара ұсыну, уәде беру немесе пара беру, т. кез келген адамды өзінің қызметтік міндеттерін тиісінше орындауға итермелеу мақсатында қандай да бір қаржылық немесе өзге де артықшылықтарды/артықшылықтарды беру немесе беруге уәде беру;

2) пара талап ету, алуға келісім беру немесе пара алу, яғни өзінің қызметтік міндеттерін тиісінше орындамағаны үшін қандай да бір қаржылық немесе өзге де пайданы/артықшылықты алу немесе алуға келісу;

3) қолданыстағы заңнамада көзделген жағдайларды қоспағанда, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген тұлғаларға, оның ішінде шетелдік лауазымды тұлғаларға белгіленген рәсімдерді жеделдету немесе оңайлату үшін сыйлықтар ұсынуға, уәде беруге немесе төлемдерді жүзеге асыруға;

4) төлемдер белгіленген рәсімдерді жеделдету немесе жеңілдету үшін пайдаланылуы мүмкін деген күдік туындаған жағдайда үшінші тұлғаларға төлемдер ұсыну, уәде беру немесе төлеу;

5) жеке пайданың орнына колледжге жұмысқа орналастыру (соның ішінде уақытша) ұсыну, уәде беру немесе қамтамасыз ету;

6) Қауымдасқан тұлғалардан/үшінші тұлғалардан жоғарылатылған немесе жалған төлемдерді жеңілдету немесе қабылдау;

7) Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының және колледждің ішкі құжаттарының талаптарына қайшы келетін сыйлықтар немесе қонақжайлық көрсету немесе қабылдау.

12. Лауазымды тұлғалар өздерінің кәсіби қызметінде мынадай мінез-құлық стандарттарын қатаң сақтауға тиіс:

- 1) Қазақстан Республикасы заңнамасының және осы Саясаттың талаптарын сақтауға;
- 2) іскерлік қарым-қатынаста адал және әдепті болуға, қызметтік міндеттерін атқарудың кез келген арам әдістерінен аулақ болуға;
- 3) Колледждің беделін түсіретін әрекеттерге жол бермеу;
- 4) заңсыз әрекеттерге немесе олардың заңдылығы мен этикасына күмән тудыруы мүмкін әрекеттерге жол бермеу;
- 5) әріптестерінен сыбайлас жемқорлыққа қарсы жоғары құқықтық мәдениеттің сақталуын қолдау және талап ету;
- 6) кәсіпкерлік қызметті және (немесе) табыс алуға байланысты өзге де қызметті жүзеге асыру кезінде кез келген адамға көмек көрсетуден тартынуға;
- 7) басқа қызметкерлерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермеуге және мұндай әрекеттерге ынталандырмауға;
- 8) мүдделер қақтығысы болған кезде қызметтік міндеттерін орындамау.

13. Қызметкерлер міндетті:

- 1) мүдделері үшін немесе колледж атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаудан және (немесе) жасауға қатысудан аулақ болуға;
- 2) басқалар колледж үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға дайын болу немесе оны жасауға қатысу ретінде түсіндірілуі мүмкін мінез-құлықтан аулақ болуға;
- 3) қызметкерден туындайтын немесе туындайтын мүдделер қақтығысының мүмкіндігі туралы тікелей басшыға хабарлау.

Өз әрекеттерінің дұрыстығына немесе басқа да мінез-құлық стандарттарына күмәнданғанда, колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері колледждің басшысына немесе Комплаенс қызметіне хабарласа алады.

7. Мүдделер қақтығысының алдын алу және шешу

14. Мүдделер қақтығысын басқару сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің маңызды тетіктерінің бірі болып табылады. Колледж мүдделер қақтығыстарымен байланысты тәуекелдерді жүзеге асырудың алдын алуға және оларды реттеуге үлкен көңіл бөледі.

15. Колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде колледждің мүдделерін басшылыққа алып, жеке мүдделері колледж мүдделеріне қайшы келетін жағдайларды немесе жағдайларды болдырмауы керек. Мүдделер қақтығысы (немесе оның туындау мүмкіндігі) жағдайында колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері бұл ақпаратты тікелей басшыға немесе жоғары тұрған тұлғаға жеткізуге міндетті.

Колледж басшылығы.

16. Колледж басшылығы лауазымды тұлғалардың және қызметкерлердің сұраулары бойынша немесе басқа көздерден ақпарат алған жағдайда қызметкерлер мен лауазымды тұлғалардың мүдделері қақтығысын реттеу жөніндегі Саясатқа сәйкес дер кезінде тиісті ден қою шараларын қабылдауға міндетті.

8. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау және бағалау

17. Колледж жыл сайын сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтайды, бағалайды және оларды азайту шараларын әзірлейді.

18. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау және бағалаудың мақсаты сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтамау тәуекелдеріне жататын және лауазымды тұлғалар мен колледж қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау ықтималдығы жоғары қызмет түрлерін анықтау болып табылады. жеке пайда үшін де, серіктестіктің пайдасы үшін де.

19. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау, бағалау сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау негізінде жүзеге асырылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг мынадай шараларды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді:

1) колледждің негізгі ішкі құжаттарының, бекітуге ұсынылған жобалардың оларда сыбайлас жемқорлық көріністерінің себептері мен жағдайларын (сыбайлас жемқорлық факторларын) жасауға ықпал ететін ережелердің болуына сәйкестігіне сараптама жүргізу және оларды жою бойынша ұсыныстар әзірлеу; ;

2) Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, сондай-ақ олардың ішкі құжаттарын сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың өзгеретін талаптарына жедел сәйкестендіру мақсатында колледж қызметіне ықпал ететін шет мемлекеттердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына мониторинг жүргізу;

3) колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық фактілері бойынша жеке және заңды тұлғалардың өтініштерінің статистикасын зерделеу;

4) бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдарға мониторинг жүргізу.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдаудың объектісі болып табылады

Жалпы колледж қызметі және мыналарды қамтиды:

1) іске асыру барысында сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың орын алуы барынша ықтимал бизнес-процестің «сыни нүктелерін» анықтау;

2) мыналарды қамтитын сыбайлас жемқорлық схемаларының сипаттамасы:

- колледж немесе оның жекелеген лауазымды адамдары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаған кезде алатын пайда немесе артықшылықтың сипаттамасы;

- «кілт» болып табылатын колледж лауазымдары

сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасау;

- сыбайлас жемқорлық төлемдерінің ықтимал нысандары;

3) ішкі бақылау рәсімдерінің бар немесе жоқтығын анықтау, қолданыстағы бақылау рәсімдерінің тиімділігін бағалау.

20. Кез келген сыбайлас жемқорлық схемасы үшін тәуекелдерге төзімділіктің нөлдік деңгейі қабылданады және әрбір нақты жағдайда колледж ішкі талдау нәтижелері бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту шараларын әзірлейді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау және бағалау, оларды барынша азайту шараларын әзірлеу тәртібі колледждің ішкі құжаттарымен реттеледі.

9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру

21. Колледжде сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар әзірленуде, оның мақсаты қызметтің жекелеген саласында сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесін құру болып табылады.

Ішкі істерді әзірлеу кезінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар ескеріледі колледж құжаттары.

22. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеудің міндеттері:

1) колледж қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлықты қалыптастыру;

2) сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың жағымсыз салдарларының алдын алу.

23. Колледжде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру тәрбиелік, ақпараттық және ұйымдастырушылық шаралар кешені арқылы жүзеге асырылады.

24. Комплаенс қызметі сыбайлас жемқорлыққа қарсы қолданыстағы заңнаманың қағидаттары мен нормаларын, Колледждің Әдеп кодексін, осы Саясатты және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы басқа да ішкі құжаттарды, оның ішінде колледж қызметкерлерін оқыту және тестілеуден өткізуді ақпараттандыру және түсіндіру бойынша іс-шараларды жүзеге асырады.

25. Колледж өзінің барлық қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен рәсімдерді қалыптастыруға белсенді қатысуын құптайды.

10. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы хабарлау

26. Колледжде лауазымды тұлға немесе қызметкер жасаған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтың бар екендігі туралы қандай да бір дәлелдер болса, бұл туралы тікелей немесе жоғары тұрған басшыға және (немесе) колледждің Комплаенс қызметіне дереу хабарлау қажет.

27. Колледждегі сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық хабарламалар бойынша колледждің тиісті бөлімшелерінің қатысуымен «тиісті мерзімде аудит немесе қызметтік тексеру жүргізіледі.

28. Егер қызметтік тексеру нәтижесінде сыбайлас жемқорлық фактісі анықталса, тергеп-тексерудің аяқталуы сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне мүлдем төзбеушілік қағидатына негізделген еңбек қатынастары тоқтатылғанға дейін түзету шараларын қабылдау болып табылады және материалдарды тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға беру, сондай-ақ бақылау рәсімдерін жетілдіру.

I. Өзара ынтымақтастық

29. Колледж сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы уәкілетті мемлекеттік органдармен және ұйымдармен, қауымдастырылған және үшінші тұлғалармен өзара әрекеттестік қағидаты негізінде:

- 1) сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтар туралы хабарлау;
- 2) сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтарды тергеуге жәрдемдесу;
- 3) серіктестік қызметін сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың сақталуын тексеру кезінде үйлестіру және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы күрес жөніндегі бірлескен шараларды әзірлеу;
- 4) сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама мәселелері бойынша уәкілетті мемлекеттік органдардың және ұйымдардың сұрау салуы бойынша ескертулер беру/мәжілістерге (мәжілістерге) қатысу.

12. Жауапкершілік

30. Колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жауаптылықта болады.

31. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін тиісті жауапкершілік шаралары қолданылған колледждің лауазымды адамдары мен қызметкерлері Қазақстан Республикасы сотының заңды күшіне енген шешімін қоспағанда, серіктестікке келтірілген материалдық залалды өтеуден босатылмайды.

32. Осы Саясат талаптарының орындалуына жауаптылықты өз құзыреті шегінде серіктестіктің лауазымды тұлғалары, қызметкерлері және құрылымдық бөлімшелері көтереді.

33. Колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері осы Саясаттың 3-қосымшасында көзделген нысан бойынша осы Саясатты адал орындауға міндеттілігін растауға міндетті.